

POSUDEK ŠKOLITELE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Nádvorník, Tom Adam: *Rozdělení sítí: Autoetnografie amatérského volejbalu v Pardubicích*. Katedra sociální a kulturní antropologie, FF UPCE, Pardubice 2023, 33 stran + 16 min. etnografický film *Rozdělení sítí*.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Milan Durňak, Ph. D.

Předkládaná bakalářská práce se zabývá fenoménem amatérského volejbalového sportu, a především jeho sociálním a kulturním prostředím. Autor staví svůj vědecký záměr primárně na autoetnografickém základu, který je zásadním předpokladem pro vyobrazení emické perspektivy amatérské volejbalové zkušenosti.

Nádvorník si zde klade 3 výzkumné cíle a otázky: *Co symbolizuje volejbal pro hráče? Proč dochází k přesunu profesionálních hráčů do amatérských lig? Do jaké míry jsou fyzické predispozice nutností k účasti v amatérské volejbalové lize?* (str. 12)

Metodologicky je práce kalibrovaná kvalitativním výzkumem a reflexivním přístupem. Autor ve svém výzkumném šetření spolupracoval s poměrně vysokým číslem respondentů a informátorů, čítající přes 100 osob. Pro etnografický film skupinu redukoval především na členy amatérského volejbalového týmu, kterého je sám součástí.

Práce osciluje na teoretickém základu antropologie (sociologie) sportu, vizuální antropologie a částečně taky symbolické antropologie, v rámci které autor zkoumá především koncept rituálu a jeho symbolickou funkci v amatérském volejbalu. Součástí práce je také šestnácti minutový etnografický film *Rozdělení sítí*, který autor koncipuje jako součást, nebo spíše jako doplňkový materiál textové části. Nicméně se domnívám, že film je její zásadní integrální součástí, neboť poskytuje přímý vhled do emické perspektivy zkoumané komunity, čemuž podřizuje i vizuálně-estetickou stránku filmu. Roztřesená kamera, nepřímé záběry a neotřelý způsob vedení dialogů působí místy až rušivě a vyvádí diváka z komfortní observativní zóny a nutí ho vstřebávat nevšední sportovní zkušenost z autorského pohledu. Zde proto moje námitka, že film je integrální součástí textu a ne pouze doplňující součástí. Estetická rovina filmu nemusí být divákem správně pochopena a akceptována do momentu, kdy z textu nepochopí, že autor objektivní pozorování a subjektivizované vidění značně analyzuje a připisuje mu významný antropologický charakter. Bakalářská práce je poměrně racionálně strukturovaná, protkaná etnografickým popisem sportu, (výpověďmi) aktérů a jejich jednáním, které formulují jejich sociální status, roli a nastiňují sociální řád skupiny. Autor průběžně kontrastuje tyto sociální kategorie s profesionalizací ve sportu a zkoumá do jaké míry tyto faktory ovlivňují kompetitivnost ve hře a v soutěžích a zároveň individuální motivace jednotlivých aktérů - hráčů. Tím, že v amatérském volejbalu alespoň dle výsledků bádání autora nedochází k genderovému dělení na mužskou a ženskou formu věnuje autor část svého badatelského úsilí i zkoumání tohoto fenoménu. Jak v textové, tak filmové části.

Ve třetí třetině své práce sotesřuje autor značnou část své pozornosti symbolice ve volejbalu, kde zkoumá rituální jednání aktérů. Pojednává o různých symbolických prvcích, jako jsou dresy, využití gest a jiných komunikačních symbolů ve hře a dalo by se říct až liminální povaze sítě, jako objektu, který rozděluje hřiště – prostor hracích sfér jednotlivých týmů, ale zároveň představuje nejvýznamnější symbol ve volejbalu, ke kterému se váže výše zmiňované jednání. Tuto část považuji za velice zajímavou a je trochu škoda, že se jí autor nevěnoval ještě podrobněji. Nicméně považuji za velice kreativní a symbolické využití sítě v názvu filmu i práce.

Největším přínosem práce Toma Adama Nádvorníka je jeho výzkum sociálních struktur a vztahů v amatérském volejbalu, který je, jak sám dokládá, spíše omezený a orientující se sportovně-analytickým směrem. Dále oceňuji především jeho komparaci ke sportu profesionálnímu a rovněž snahu nacházet specifickou vizuální koncepci i kompozici ve svém etnografickém filmu, která ale místy nevychází a působí rušivě, což je velká škoda. Zároveň vyzdvihují autoetnografický charakter výzkumu, který je v současné antropologii oceňovanou formou získávání objektivizovaného subjektivního vědění. V bakalářské práci se nachází několik redakčních pochybení.

Předkládaná bakalářská práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci v oboru sociální a kulturní antropologie se specializačním zaměřením na vizuální antropologii a navrhuji jí k obhajobě s hodnocením C.

Dne 19. 08. 2023

Mgr. Milan Durňak, Ph. D.